

การประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรในโรงเรียนแห่งหนึ่ง The Comprehensive Organizational Development Project Evaluation in A School

อรรถศรี อินทรขาว¹ วิสุทธิ์ วิจิตรพิชรากรณ² อัจฉรา นิยมภา³

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาวะแวดล้อมโดยพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าโดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียง ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อประเมินกระบวนการโดยหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเพื่อประเมินผลผลิตโดยเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ กลุ่มตัวอย่างคือครูจำนวน 17 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินของครูต่อผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีสองด้านที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดดังนี้ โครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรมุ่งสร้างคุณลักษณะที่ดีด้านพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพให้แก่ผู้เรียน และ โครงการสามารถพัฒนาระบบของโรงเรียน รองลงมาคือด้านกระบวนการเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสองด้านที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดดังนี้ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาและการนิเทศติดตามกำกับกำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะและด้านปัจจัยป้อนเข้ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนิน โครงการมีเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การประเมินนโยบาย, การพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ABSTRACT

The objectives of this research study are to evaluate the environment by taking into account the principles and rationale, the needs to execute the project, the key aspects of the problems and the congruity of the project purposes. To assess the inputs by considering the feasibility of the project including the suitability and the adequacy of the resources to be utilized in the project execution. To determine the procedures of the project execution by pointing out the drawbacks in order to suggest possible improvement to make the next phrase more efficient. To evaluate the output by compare the output with the project purposes. The representative sample is 17 teachers. Data is collected by questionnaire and is analyzed using frequency distribution, percentage, average and standard deviation. The study could be concluded as follow. The comprehensive organizational development project evaluation in a school in four aspects. It was found that output aspect was in a high level and got the highest average. Then the environment and the procedures of the project were in a high level respectively. The inputs was in the lowest average.

Keywords: Policy assessment, comprehensive organizational development

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ณ.2 พ.ศ. 2545 และ ณ.3 พ.ศ.2553 หมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง

จากการดำเนินงานในสถานศึกษา พบว่าการบริหารงานมีขั้นตอนที่ซับซ้อน บุคลากรยังปฏิบัติงานไม่เป็นแนวทางเดียวกัน สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในด้านต่างๆทั้งทักษะการเป็นผู้นำ บุคลิกภาพ วิทยทัศน์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารบุคคลและการบริหารจัดการ ซึ่งโรงเรียนแห่งนี้ได้จัดโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้ผู้นำมีวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำและสมรรถนะด้านการจัดการที่ดี สามารถเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียน เพื่อต้องการทราบว่าโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งนี้ว่ามีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับใด และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนกิจกรรมในการจัดโครงการในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อประเมินสภาวะแวดล้อม, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการและผลผลิตโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรในโรงเรียนแห่งหนึ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ตามตัวแบบการประเมินของ สดฟ.เฟลปป์ ในปี ค.ศ.1971 ซึ่งได้พัฒนาตัวแบบทางทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรโดยได้อธิบายถึง 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสำเร็จของโครงการ ดังนี้ 1) การประเมินสภาวะแวดล้อม 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินกระบวนการ 4) การประเมินผลผลิต

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 3 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน 14 คน รวมทั้งหมด 17 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

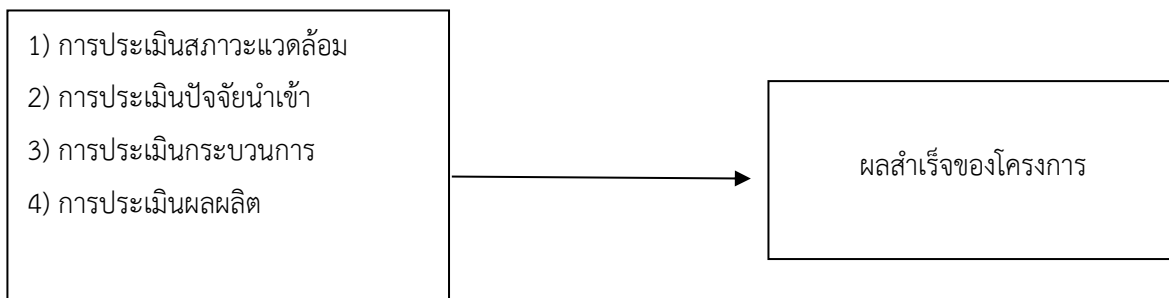
การประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรในโรงเรียนแห่งหนึ่ง

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงพฤษภาคม 2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (1971)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 3 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน 14 คน คัดแบบเจาะจงเลือก (purposive) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินโครงการ โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบประเมินด้วยตนเอง ในโรงเรียนแห่งนี้ได้คืนทั้งหมด 17 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งนี้ กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) การประเมินสภาวะแวดล้อม 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินกระบวนการ 4) การประเมินผลผลิต แบบประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likerts)

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่ง

3. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามการประเมินโครงการ จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. กำหนดการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งนี้โดยใช้ตัวแบบการประเมินจากแนวความคิดของสตัฟเฟิลบีม “CIPP Model” ซึ่งได้พัฒนาตัวแบบทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์การประเมินนโยบาย

5. สร้างแบบสอบถามกำหนดการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ

6. นำแบบสอบถามการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับประชากรต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพบุคคล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 41 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 47 รองลงมา อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 24 อายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 18 ไม่เกิน 25 ปี และ มากกว่า 56 ปี ร้อยละ 6 มีสถานภาพของความสัมพันธ์กับโครงการ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ร้อยละ 82 และผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 18 มีประสบการณ์ในการทำงาน ช่วงมากกว่า 11 ปี ร้อยละ 41 ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 5 ปี ร้อยละ 6 และ ประสบการณ์ช่วงระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 53

การประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.43$, $\sigma = .89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49$, $\sigma = .59$) รองลงมาด้านสภาวะแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47$, $\sigma = .58$) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = .66$) และด้านปัจจัยป้อนเข้า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.37$, $\sigma = .59$)

การประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง ด้านสภาวะแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47$, $\sigma = .58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอย่างละสองด้านมีความพึงพอใจในระดับมากและมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ โครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรมุ่งสร้างคุณลักษณะที่ดีด้านพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพให้แก่ผู้เรียน และ โครงการสามารถพัฒนาระบบของโรงเรียน ($\mu=4.65$, $\sigma = .49$) โครงการมีเหตุผลเพียงพอที่จำเป็นต้องดำเนินการ ($\mu=4.35$, $\sigma = .79$) และโครงการสนองต่อนโยบายตามแผนของโรงเรียน ($\mu=4.24$, $\sigma = .56$)

ด้านปัจจัยป้อนเข้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.37$, $\sigma = .59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\mu=4.59$, $\sigma = .51$) และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนิน โครงการมีเพียงพอ ($\mu=4.59$, $\sigma = .62$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในชุมชน ($\mu=4.35$, $\sigma = .49$) งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu=4.29$, $\sigma = .47$) ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน บุคลากร หรือหน่วยงานเอกชน ($\mu=4.24$, $\sigma = .83$) และ อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\mu=4.18$, $\sigma = .64$) อยู่ในระดับมาก

ด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.38$, $\sigma = .66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสองด้านที่มีระดับความพอใจมากที่สุดดังนี้ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ($\mu=4.53$,

$\sigma = .51$) และ การนิเทศติดตามกำกับกำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ ($\mu = 4.53, \sigma = .72$) ที่เหลือทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การประเมินผลการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.47, \sigma = .62$) การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.41, \sigma = .62$) การวางแผนดำเนินโครงการ ($\mu = 4.41, \sigma = .71$) การดำเนินกิจกรรมที่ปฏิบัติงานจริงของโครงการที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.29, \sigma = .69$) การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม ($\mu = 4.24, \sigma = .75$) และ การจัดทำรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu = 4.18, \sigma = .64$)

ด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49, \sigma = .59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 4.88, \sigma = .33$) และผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ($\mu = 4.53, \sigma = .72$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารจัดการศึกษา ($\mu = 4.47, \sigma = .51$) ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ และเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา ($\mu = 4.47, \sigma = .80$) ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการ และการจัดการ และ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ($\mu = 4.29, \sigma = .59$) อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

ในการศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้อภิปรายการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ดังนี้

1) ความคิดเห็นของครูโรงเรียนแห่งนี้ที่มีต่อการประเมินโครงการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจรในภาพรวม ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้บริหารประกอบกับผู้บริหารมีความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอีกทั้งยังได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะภาวะผู้นำของตนเองจนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียนและผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งนี้มีนโยบายให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนโดยยึดหลักการบริหาร งานบุคคล หรือหลักความเหมาะสม โดยการใช้คนให้เหมาะสมกับงานและความรู้ความสามารถโดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้ย่อมทำให้บุคคลมีความพึงพอใจ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น และเกิดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมีผลทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับ งานวิจัยของสงัด กระจำ (2549)

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยป้อนเข้า แต่ยังมีความเหมาะสมระดับมาก ทั้งนี้หัวหน้าโครงการมีการประชุมและวางแผน การจัดทำแผนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณและเบิกจ่ายเป็นไปในรูปคณะกรรมการทำให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อาคารสถานที่มีการควบคุมดูแลและบำรุงรักษา มีการระดมงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน บุคลากร หรือหน่วยงานเอกชน จากหน่วยงานต้นสังกัด ตรวจสอบและติดตามและประเมินผล การใช้งบประมาณ จัดระบบควบคุมและป้องกันความเสี่ยงและมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ มีการตรวจสอบติดตามผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และรวมถึงมีการจัดหารายได้และผลประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย สงจันทร์ (2549)

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1. จากผลการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยป้อนเข้า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ทางโรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการและจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี และรวมถึงมีการจัดหารายได้และผลประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรควบคุมดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้

2. จากผลการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา ดังนั้น ทางโรงเรียนควรมีการจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ ควรสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงของโครงการที่กำหนดไว้

3. จากผลการศึกษา พบว่า ด้านสถานะแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาจากด้านผลผลิต ซึ่งทีมคณะกรรมการควรเพิ่มความเข้าใจต่อโครงการว่าสนองต่อนโยบายตามแผนของโรงเรียนอย่างไรอาจมีการชี้แจงให้เห็นถึงเหตุผลที่เพียงพอและจำเป็นต้องดำเนินการโครงการให้ชัดเจนมากขึ้น

4. จากผลการศึกษา พบว่า ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในด้านนี้ คือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นแหล่งให้บริการความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรและควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและควรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู สนับสนุนให้ครูเข้าสู่วิทยฐานะและขอเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น และควรยกย่อง ชมเชย พิจารณาความดี ความชอบ ด้วยความยุติธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแนวทางการระดมทรัพยากรในการทำโครงการด้วยกระบวนการวิจัยที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การศึกษากรณีศึกษา ฯลฯ เพื่อให้เกิดข้อค้นพบที่หลากหลายในการนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและศึกษาระบบการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- สัจ จระจำง. (2549). ความพึงพอใจของครูต่อพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้น ฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- พิสมัย สงจันทร์. (2549). การศึกษาความพึงพอใจกับการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- Cronbach, L. J. (1963). Course improvement through evaluation. *Teachers College Record*, 64, 672-83.
- Stufflebeam, D.L., et al. (1971). *Educational Evaluation and Decision Making*. Itasca, Illinois: Peacock.